

ПЪРВО НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ” ГРАД ОМУРТАГ

Ул. 28 януари № 2 , Директор тел. 0605/ 6-25-28, Зам.директор 0605/64011, e-mail: nu_1_omurtag@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ!
СТЕЛИЯН БОРИСОВ
Директор на I НУ „Христо Смирненски”
град Омуртаг

Кариерно ориентиране на учениците
на ниво училище
през учебната 2020/2021 година

Комисия: Председател: Дияна Колева - Мирчева

Членове: Джумази Чобан, Жени Евтимова

I. ХАРАКТЕРИСТИКА НА КАРИЕРНОТО ОРИЕНТИРАНЕ

Кариерното ориентиране на учениците има за цел да осигури научно-обоснована последователност, възрастова и образователна спецификация на подходите, съдържанието, методите, формите и инструментите за работа по кариерно ориентиране с учениците.

Основните форми и начини за реализация на кариерното ориентиране включват:

- часа на класа;
- извънкласни и училищни дейности (клуб Кариера; ателиета и др.);
- консултации и дейности по интереси в условия на целодневна организация на обучение;
- мотивиране на родителската общност - консултации и тренинги в „Училище за родители“
- работа по проекти и др.

НАЧАЛЕН ЕТАП – учениците се запознават с различни професии, разбират смисъла от това да се трудиш, създават най-ранните си мечти за това с какво искат да се занимават в бъдеще. В начален етап дейностите по кариерно ориентиране са насочени към запознаване на учениците със света на труда и различни професии; възпитание в уважение към труда; подкрепа за развитие на личностни и социални умения, за изява на първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация.

Най-ефективните методи са игри, викторини, състезания, комбинирани с беседи, демонстрации, творчески занимания. Много привлекателни за децата са посещенията на различни работни места и гостуванията на кариерни говорители в училище.

Специфични потребности от кариерно ориентиране на учениците в начален етап:

- Разбиране на мястото на работата в човешкия живот, на необходимостта от труда и на ползата от различните професии;
- Формиране на умения за учене, на ефективно взаимодействие с околните и за организиране на времето.

Цели на кариерното ориентиране в начален етап:

- Запознаване на учениците с широк кръг професии;
- Възпитание в уважение към труда и всички работещи хора;
- Подкрепа за развитие на личностни и социални умения, свързани с първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация.

Задачи:

- Създаване на основни познания за характеристиките на често срещани професии;
- Насърчаване на естествената любознателност в опознаването на различни професии и на мечтите за бъдеща реализация;
- Създаване на възможности за изява на всеки ученик в училище; окуражаване на успехите и талантите;
- Установяване на възможни пречки за успешната социална интеграция, включително трудности в ученето, които могат да доведат до отпадане от училище.

Очаквани резултати:

- Придобити знания за различни видове труд и професии, за основните им характеристики и отговорности, за знанията и уменията за тяхното упражняване;
- Разбиране на връзката учене – умения - успех;
- Изявени първи професионални интереси и мечти;
- Изградено уважение към труда и професиите.

Форми и средства за осъществяване на връзка с пазара на труда:

- Гостуване на родители и кариерни говорители в училище и представяне на професиите им пред учениците;
- Професиографски екскурзии - посещения на работни места в местни фирми, полиция, пожарна, библиотеки, музеи, културни институции, общини, медии и др.;
- Проектно базирани задачи и конкурси: проучвания и подготовка на съчинения, постери, колажи, лексикони и др. форми на представяне на професии от ученици;
- Популяризиране на ученически проекти и резултати от конкурси, състезания, викторини, проучвания и др.
- Създаване на ученическо портфолио и др.

Заклучително събитие в края на начален етап - Ден на професиите:

Примерни дейности: Изложба „Какъв искам да стана?“ със съчинения, снимки, рисунки, колажи, макети и др. проекти, изготвени от учениците; Викторина „Светът на професиите“ с въпроси и задачи, свързани с професиите, съобразени по трудност с нивото на познание и развитие; Гостуване в училище на кариерни говорители / родители, които да разкажат за своята работа; Професиографски екскурзии; Форум „Гордея се с труда на моите родители“; Карнавал на професиите, в който могат да вземат участие учениците от всички класове и др.

Дейности за кариерно ориентиране на учениците в начален етап 1 – 4 клас

Клас	Ядро	Тема	Методи за реализиране на темата	Инструменти за реализиране на темата	Изпълнител на темата	Място на провеждане	Време на провеждане	Организационни форми
1. клас	Осъзнаване на възможностите	Кой произвежда хляба?	обсъждане; беседа, дискусия	„Пътят на хляба до нашата трапеза“	класен ръководител	класна стая, час на класа	I учебен срок; м. ноември	групова работа; дискусия
		Професиите в моето семейство	беседа; обсъждане; дискусия	„Моето родословно професионално дърво“	класен ръководител, кариерен консултант	клуб Кариера	I учебен срок; м. януари	Групова работа с участие на родители или посещение на работното място на родители
		Групите на професиите	мозъчна атака; дискусия; обсъждане	„Признаци за групиране на професиите“ „Познай моята професия“	класен ръководител; кариерен консултант	класна стая; час на класа	II учебен срок; м. март	Групова и индивидуална работа, дискусия, проектно базирана задача със съдействието на родителите
		Професиите в моето населено място	наблюдение; беседа; обсъждане	„Влакче на професиите“	класен ръководител; кариерен консултант	библиотека, пожарна и др. институции	II учебен срок; м. април	посещение на работно място
		Професиите, които обслужват хората	наблюдение; беседа; обсъждане;	„Имената на професиите“	класен ръководител; кариерен консултант	библиотека, пожарна и др. институции	II учебен срок; м. май	посещение на работно място
2. клас		Имената на професиите –	беседа; обсъждане;	„Имената на професиите“	класен ръководител;	класна стая; конферентна	I учебен срок; м. ноември	групова работа; дискусия

	Осъзнаване на възможностите				кариерен консултант	зала; час на класа		
		Светът на труда около нас наблюдение	наблюдение; беседа; обсъждане; самостоятелни задачи	„Влакче на професиите“	класен ръководител; кариерен консултант	фирми; организации; институции	I учебен срок; м. януари	посещение на работно място
		Какъв да стана?	обсъждане; беседа; ролева игра	„Познай моята професия“	класен ръководител; кариерен консултант	Час на класа; учебен час	II учебен срок; м. март	групова работа; изложба на рисунки; урок
		Професиите, които НЕ познавам	беседа; обсъждане, дискусия	„Признаци за групиране на професии“	класен ръководител; кариерен консултант	фирми; организации; институции или ЦКО	II учебен срок; м. април	професиографска екскурзия или посещение на ЦК
		Професиите в моя роден край	наблюдение; беседа	„Моето родословно професионално дърво“	класен ръководител; кариерен консултант	класна стая;	II учебен срок; м. май	среща със специалисти
3. клас	Осъзнаване на възможностите	Опознавам професиите	ролева игра; беседа; обсъждане	„Познай моята професията“	класен ръководител; кариерен консултант	класна стая; час на класа	I учебен срок; м. ноември	групова и самостоятелна работа; дискусия;
		Професията, която е най...	беседа; дискусия	„Слънцето на моята мечтана професия“	класен ръководител; кариерен консултант	класна стая;	I учебен срок; м. януари	среща с родители с различни професии
		Моето любимо занимание	мозъчна атака; беседа; дискусия;	„Какво обичам да правя?“;	класен ръководител;	класна стая; час на класа	II учебен срок; м. февруари;	групова работа; дискусия; проектно

			самостоятелна задача.	„Влакче на професиите“	кариерен консултант			базирана задача – представяне на хоби;
		Професии по буква	наблюдение, беседа, обсъждане	„Признаци за групиране на професии“	класен ръководител; кариерен консултант	фирми и организации	II учебен срок; м. април	посещение на работно място
		Кой с какво работи?	мозъчна атака; беседа; дискусия	Филм „В семейството на професиите“; „Имената на професиите“	класен ръководител; кариерен консултант	конферентна зала; извън училище; театър, читалище или др.; учебен час	II учебен срок; м. май	междучилищен карнавал на професиите; урок
4. клас	Осъзнаване на възможностите	Професии, които правят хората известни	наблюдение; беседа; обсъждане; дискусия	Филм „Изборът на професия – между реалността и фантазията“	класен ръководител; кариерен консултант	класна стая;	I учебен срок; м. ноември	групова работа; дискусия; тренинг
		Да се запознаем с професиите на моя род	наблюдение; беседа; обсъждане; дискусия	„Моето родословно професионално дърво“	класен ръководител; кариерен консултант	класна стая;	I учебен срок; м. декември	среща със специалисти и родители
		Светът на професиите	казуси; самостоятелни задачи; дискусия	„Познай моята професия“ „Признаци за групиране на професиите“	класен ръководител; кариерен консултант	класна стая;	II учебен срок; м. февруари;	викторина с участие на родители
		Искам да стана ...	обсъждане, казуси, дискусия,	Филм „Познавам ли професията, която избирам“;	класен ръководител; кариерен консултант	актова зала; конферентна зала; учебен час	II учебен срок; м. май	състезание; конкурс за разказ; есе; рисунка; проект;

			взаимно обучение	„Слънцето на моята мечтана професия“				макет на моето работно място; постер; презентация; урок.
Форми и средства за осъществяване на връзка с пазара на труда		<p>Начален етап „Светът на труда“ – запознаване със света на професиите; значението на труда, интереси към бъдещата професия. Поддържане на партньорски взаимоотношения и осъществяване на практическо сътрудничество с представители на местния бизнес, обществените институции и медиите: ☐ осигуряване на посещения на работни места в местни фирми, полиция, пожарна, библиотеки, музеи, културни институции, общини, медии и др.; ☐ подготовка на презентации за посещаваните от децата работни места, разкази на представители на различни професии, подготовка на проекти и проучване; ☐ включване на представители на бизнеса и обществените институции в училищните мероприятия като гости в часа на класа, консултанти, членове на жури и др.</p> <p>Заключително събитие за начален етап: Ден на професиите – месец май 2020 година</p>						

Кариерно ориентиране на ученици със СОП в начален етап (I – IV клас)

Очаквани резултати:

Резултатите съответстват на тези в начален етап, като в зависимост от интелектуалното ниво следва да бъдат адаптирани спрямо конкретния ученик.

Методически насоки

В работата с ученици със СОП се използват методите, предвидени за работа в съответния етап, като те могат да бъдат адаптирани спрямо индивидуалните потребности. Дейностите включват цялото многообразие от организационни форми и методи, описани в отделните етапи. В начален етап дейностите по кариерно ориентиране са насочени към запознаване на учениците със света на труда и различни професии; възпитание в уважение към труда; подкрепа за развитие на личностни и социални умения, за изява на първите мечти и проекти, насочени към бъдещата реализация. Най-ефективните методи са игри, викторини, състезания (пъзели с професии, открийте разликите, познайте професията, професиите по буква и др.) Атрактивни за учениците са посещенията на различни работни места и гостуванията на професионалисти в училище. (вж. добри практики: „Опознай възможностите“, „Професии, свързани с отглеждането на цветя“, „Осъзнаване на възможностите: Какъв да стана“ и „Карнавал на професиите“)